

αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Μαχαιρᾶ (ἐκδ. R. Dawkins) 1, 40 «καὶ ἐστέφθην ὁ ἀνιψιός του τὴν ἡμέραν τῶν Γεννῶν». 3) Ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τοῦ θήλεος ζῴου Εὐβ. (Βρύσ. Στρόπον.) Ἡπ. (Δωδών. Καταρρ. Κουκούλ. Μαργαρίτ. Πάπιγκ.) Θεσσ. (Βαθύρρ.) Ἰμβρ. Λευκ. Μακεδ. (Καταφύγ. Σιάτιστ.) Πελοπν. (Ἀνδροῦσ. Κίτ. Κλειτορ. Μάν. Μεσσ. Πιάν. Τριφύλ.) Σκῦρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχυρ. Δεσφ.): *Εἶναι σὰν προσημένη ἡ γέννα τῆς γίδας* Βρύσ. *Ἡ γίδα ἔχ' τσ'μπούρια 'ς τὴ γέννα* Πάπιγκ. *Ἐφούσκωσ' ἡ γέννα τ'ς γίδας, θὰ γεννήσ' Λευκ.* "Οἷες προβατίνες εἶναι νὰ μαρκαληθοῦν τίς κουρεῖνουμε τροθῶν 'ς τὴ γέννα Κλειτορ. *Κρέμασ' ἡ γέννα τ'ς γ'ρούνας Ἀχυρ.* *Ἐναι φουσκωμένη ἡ γέννα τῇ γιδῶς καὶ θὰ πηδῇται* (θὰ εὐρίσκειται εἰς ὄργασμὸν) Κίτ. *Τρίβομε καλά τὸ μικρὸ 'ς τ' γέννα τῆς γιδᾶ νὰ πάρ' μυρωδιά ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς τσαὶ νὰ τὸ δεχτῇ πλιά γιὰ παιδί τῆς ἡ γίδα ἢ ἡ προβατίνη* Σκῦρ. Οὐ σπόρους μ'σουμουνουχ'σμένον τραγιῶν φκειάδ' πουρὶ 'ς τὴ γέννα τῆς γίδας Αἰτωλ. *Ἀμα τὰ φτύσ' ἡ μυῖνα τὰ γίδια 'ς τὴ γέννα, προουχοῦν σ'κλήκια στιρνότιρα* (τὰ φτύσ'=γεννήσῃ ἀβγά) Καταρρ. *Ψόφ'σι μιὰ πρατίνη 'ς τοῦ γρέξ'.* *Ἐγίρι 'ς τ' γέννα τ'ς γύρα γύρα μιὰ καντήλα μαύρ' Βαθύρρ.* β) Τὸ αἰδοῖον τῆς γυναικὸς Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) γ) Ἡ μήτρα τῆς γυναικὸς Μακεδ. (Καταφύγ. Σιάτιστ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν. Ἀχυρ.): *Βγαίβ' ἡ γέννα τ'ς γ'ναίκας μ' κὶ θὰ ντ'ν πάον 'ς τοῦ γιατροῦ Ἀχυρ.* δ) Ἡ φερόμενη τῶν ὀρνίθων Πελοπν. (Ἀρκαδ.)—Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ.: *Ἡ γέννα τῆς κόττας* Λεξ. Δημητρ. 4) Ἡ γεννώσα, ἡ μήτηρ Ρόδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Φρ. Κακῆς γέν-νας γέν-νημα* Ρόδ. *Νὰ πάρ' ὁ διάβολος τὴν γέν-να πού σ' ἐγέν-να αὐτόθ. Τοῦ πῆρ' οὐ διάβολου τ' γέννα γιὰ π'δὶ Αἰτωλ.* 5) Τὸ γέννημα, τὸ γεννηθὲν τέκνον πολλαχ.: *Ἦρχανε οἱ γέννες μου* (ἦλθον τὰ τέκνα μου) Κίμωλ. *Μᾶς ἐσκότισε κὶ αὐτὴ μέ τσι κακὲς τση γέννες* Θήρ. *Ἐκαμες κ' ἐσὺ κᾶτι γέν-νες!* (ἐπὶ τέκνων ὄχι καλοῦ χαρακτήρος) Σύμ. || Φρ. *Ἀλλῆς μάννας γέννα* (ἐπὶ τέκνου μὴ ἔχοντος τὸν χαρακτήρα τῶν γονέων του) Θήρ. *Νὰ τὸ βρῆς ἀπὸ τίς γέννες σου!* (ἀρά: νὰ τιμωρηθῇς ἀπὸ τὰ τέκνα σου!) Ἡπ. (Κόνιτσ.) *Διαβόλου γέννα!* (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀνησυχου, ἀτιθάσου καὶ διεστραμμένου χαρακτήρος) Ἀμοργ. Μακεδ. (Καταφύγ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ.)—Λεξ. Πρω. Δημητρ. Συνών. φρ.: *διαβόλου γιός.* Πβ. Κ.Δ. (Ματθ., 37) «γεννήματα ἐχιδνῶν». *Καταραμένη γέννα!* (ἐπικατάραι!) Λεξ. Πρω. || Παροιμ. φρ.: *Τί σὲ μέλλ' σένα γιὰ κάθι μάννας γέννα;* (πρὸς τοὺς πολυπραγμονοῦντας) Λέσβ. || Παροιμ. *Τοῦ δ' ἄλλ' κὶ τ' οὐρφανὸ τ'ς ἰδίας μάννας γέννα εἶρι* (καὶ ὁ ὑπηρέτης καὶ ὁ ὀρφανὸς εὐρίσκονται εἰς τὴν ἰδίαν μοῖραν ἐναντι τῶν ἄλλων) Στερελλ. (Ἀχυρ.) || Ἄσμ.

Εἰδὰ 'καμα τοῦ λόγου σου κ' εἰδὰ 'χεις μετὰ μένα καὶ γιάδα μ' ἀπαρνήθηκες, ἄπονης μάννας γέννα; Κρήτ.

Νὰ πάρουν καὶ τὴ μάννα τῆς μαζί καὶ τὰ παιδιά τῆς, νὰ κάφουνε τὴ γέννα τῆς, νὰ σβήσῃ ἡ γενιά τῆς Ἀγαθον.

Τὸ παλληκάριν π' ἀγαπῶ ἐν' Τραπεζοῦντας γέννα Κερασ.

Εἶμαι τὸ πρῶτοd-dης παιὶ τσ' ἡ ἀκριβὴ τῆς ξέν-να Κάλυμν. || Ποιήμ.

Εἶντα 'πορρίζιν, Νικολῆ, θέλεις γιὰ νὰ σοῦ δώσω 'πὸ τοῦτα οὐλ-λα τὰ δεινὰ πῶχω μέσ' 'ς τὸ τσηπὶν μου; τσ'εἶπεν τῆς: Ἐναν' ἐξηζητῶ 'πορρίζιν ὁ καημένος τὴν γέν-ναν σου, τὴν κόρην σου, πού μ' ἔκαφεν, θεέ μου! Δ.Λιπέρτ., Τζιμπ. τραοῦδ., 2, 75. Συνών. γέννημα 2)

γεννημασία. β) Τὸ γεννηθὲν ζῶον, ἰδίως τὸ μικρὸν ἀρνίον ἢ ἐρίφιον Ἀπουλ. Εὐβ. (Στρόπον.) Κάσ. Κίμωλ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Ἦκαμε τὴ νύχτα χιόνι πολὺ καὶ τὰ 'χωσε τὰ εἴφια 'ς τὸ χιόνι κ' ἡπαγώσανε οὐλα κ' ἡκλαίανε πού χάσανε τὴ γέννα οὐλῇ οἱ τσοπάνηδες Ἀγαθον.* *Ἡ γέννα μας ἡβόσκουνταν 'κεῖ μέσα Κίμωλ.* *Σ'φῶν'σαν νὰ μ'ράσουν τὴ γέννα ἀπ' τὰ πρόβατα Αἰτωλ.* *Τὸ κρατῶ νὰ κάμη γέννα* Ἀπουλ. Συνών. γέννημα 2β, γεννητικὸς 2γ. γ) Ὁ γόνος τῶν ἰχθύων Κ.Μπαστ., Ἀλιευτ., 19: *Οἱ μπακαλιάροι ἀποζητᾶνε τὰ μέρη ὅπου θ' ἀποθέσουνε τὴ γέννα.* δ) Ἡ ἀνθῆσις καὶ ἔναρξις τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ καρποῦ, ἰδίως τῶν δημητριακῶν καὶ τῆς ἀμπέλου Ἰων. (Βουρλ.)—Λεξ. Δημητρ.: *Τ' ἀβέλια εἶχαν ἐφέτος λίγη γέννα* Βουρλ. ε) Τὸ γένος, ἡ γενιά Ἡπ. (Ζαγόρ. Τσαμκντ.) Θράκ. (Κασταν.) Κρήτ. Κύπρ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.)—Σ. Ζαμπέλ. Ἄσμ. δημοτ., 774: *Τὴ γέννα σ'!* (ὑβρις) Τραπ.: *Οὐλ-λ' ἡ γέν-να τους ἔτσι κου-κουμόσειλες ἐνι (κουκ-κου μόθειλες=ἔχουσαι προτεταμένα χεῖλη)* Κύπρ. || Ἄσμ.

Ἀπὸ εὐγενικοὶ γονιοὶ καὶ τιμημένη γέννα διαλέξαμε καὶ πήραμε κοντσέ ἀπὸ τὴ Βιέννα (κοντσέ=ἄνθος) Κασταν.

Ἦτον ἀπὸ ψηλὴ σειριὰ κὶ ἀπὸ μεγάλῃ γέννα Κρήτ.

Νὰ πάρω ἀπὸ τὴ γέννα του κὶ ἀπ' τὴ γεωλογίᾳ του Σ.Ζαμπέλ., ἐνθ' ἄν. Συνών. ἐν λ. *γενιά 1.* 7) Πηγὴ ὕδατος Προπ. (Ἀρτάκ.): *Θὰ πάω 'ς τὴ γέννα καὶ νὰ ρθῇς Ἀρτάκ.*

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Βιθυν. (Παλλαδάρ.) Θάσ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κρήτ. Πελοπν. (Λεντεκ.)

γενναῖα ἐπίρρ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γενναῖος.

1) Κατὰ τρόπον γενναῖον, ἀνδρείως κοιν.: *Πολέμησε γενναῖα.* Συνών. *παλληκαρήσια.* 2) Γενναιοδῶρως, κατὰ τρόπον μεγαλύτερον τοῦ συνήθους σύνθη.: *Πληρώθηκε γενναῖα. Τὴν προίκισε γενναῖα τὴν κόρη του, σύνθη.* β) Καθ' ὑπερβολὴν σύνθη.: *Ἐφαγε γενναῖα.* *Ἐκατσε χάμου καὶ τὴ δύλωσε γενναῖα* (ἐνν. τὴν κοιλίαν του, ἔφαγε κατὰ κόρον) Πελοπν. (Γαργαλ.) *Βρέχει, καὶ βρέχει γενναῖα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Ἦφαα γενναῖα αὐτόθ.* || Φρ. *Τίς ἔφαγε γενναῖα* (ἐδάρη ἀνηλεῶς) σύνθη.

γενναῖος ἐπίθ. λόγ. κοιν. Πληθ. *γενναῖοι* Μακρυγ., Ἀπομν. 2, 8.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γενναῖος.

1) Ὁ ἀνδρεῖος, ὁ θαρραλέος κοιν.: *Εἶναι γενναῖος ἄντρας-στρατιώτης - ἀξιοματικὸς. Εἶναι γενναῖα καρδιά. Εἶναι γενναῖο παιδί.* *Ἐδειξε γενναῖα στάση κοιν.* *Ἦταρι γενναῖοι οἱ παπποῦδισ μας* Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.). *Οἱ γενναῖοι καὶ ἀγαθοὶ ἀξιοματικοὶ* Μακρυγ., ἐνθ' ἄν. || Ποιήμ.

Ἀνατράφηκε ὁ γενναῖος | 'ς τῶν ἀρμάτων τὴν κλαγγὴ τοῦτον ἔμπνευσε ὄντας νέος | μιὰ θεὰ μελωδική

Δ.Σολωμ., 44. Συνών. *ἀντρεῖος 1, παλληκάρι.* 2) Πλουσιοπάροχος, δαψιλῆς λόγ. κοιν.: *Γενναῖος μισθός. Γενναῖα ἀμοιβή.* 3) Ὑπέρμετρος, ἄφθονος κοιν.: *Ἐκαμαν γενναῖο γλέντι.* *Ἐφαγε ξύλο γενναῖο κοιν.* *Ἐχει κρύο γενναῖο* Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) *Ἦρριξε μιὰ γενναῖα βροχὴ* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς ὄν. Πελοπν. (Παιδεμ.) Στερελλ. (Ἀστακ.) καὶ ὡς παρων. Εὐβ. (Στεν.) Πελοπν. (Κόκκιν.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Γενναῖος Πελοπν. (Παιδεμ.)

